14. základní škola Plzeň, Zábělská 25, příspěvková organizace
e-mail: skola@zs14.plzen-edu.cz
datová schránka: tyemv2e
www stránky: https://zs14.plzen.eu

PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok 2026–2027

Vypracovala: Mgr. Jindřiška Skopová, školní metodička prevence ke dni 1. 9. 2026

1. Úvod a legislativní rámec

Preventivní program (PP) je dokument vycházející ze Školní preventivní strategie (dále jen ŠPS), vychází z platného RVP ZV a ŠVP (Školního vzdělávacího programu) naší školy a v souladu s Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21 291/ 2010-28 (+ přílohy 1–22 zde) v těchto oblastech: návykové látky, alkohol, tabák, rizikové chování v dopravě, poruchy příjmu potravy, syndrom CAN, školní šikanování, kyberšikana, homofobie, extrémismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus, vandalismus, záškoláctví, krádeže, násilí, netolismus, sebepoškozování, nová náboženská hnutí a sekty, rizikové sexuální chování, příslušnost k subkulturám, domácí násilí, hazardní hraní, PAS. Škola vytváří tento preventivní program jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit. Program je jednou ročně vyhodnocován. Sleduje se zejména průběh a efektivita jednotlivých aktivit. Pro školu je dokument závazný a podléhá kontrole České školní inspekce.

2. Charakteristika školy

14. ZŠ je školou typického městského prostředí. Kromě žáků z blízkého okolí školu navštěvují i žáci z menších obcí (Újezd, Chrást, Sedlec, Červený Hrádek, Kyšice), kteří většinou přicházejí do 6. ročníku, do již vytvořeného kolektivu. V okolí školy se nachází několik prodejen s tabákovými, nikotinovými výrobky a alkoholem, což může mít vliv na zvýšenou míru rizikového chování. Někteří žáci pocházejí z prostředí náhradní rodinné péče, sociálně slabého či nepodnětného prostředí, mnoho žáků je z rozvedených rodin, často ve střídavé péči, přicházejí k nám i žáci s odlišným mateřským jazykem. Tyto faktory výrazně ovlivňují klima jednotlivých tříd a mohou být potenciálním rizikem v oblasti vztahů mezi jednotlivci v rámci jednotlivých tříd, ročníků i napříč školou.

Součástí školy je školní družina, školní jídelna. Škola je vybavena odbornými učebnami (Př, F, Inf, CH, jazykové učebny, dílny, kuchyňka, knihovna). Knihovna je žákům přístupná o velkých přestávkách a o volných hodinách před odpoledním vyučováním. Ve všech učebnách je pedagogům k dispozici PC a interaktivní tabule. Pokračuje činnost Školního parlamentu (volení zástupci 4. – 9. tříd) pod vedením Mgr. V. Němcové a Ing. Mgr. P. Pourové. Školní parlament se aktivně zapojuje do života školy vyhlašováním různých anket, dotazníků a akcí. Ve volném čase mají žáci možnost navštěvovat zájmové kroužky pořádané školou nebo i jinými subjekty, např. Hravá angličtina, Keramika, Pěvecký sbor Rolničky, Sportík – atletická přípravka a další.

Za riziková místa ve škole pro výskyt nebezpečných situací lze považovat WC, schodiště, šatny, prostory u skříněk, učebny o přestávkách. Učitele vykonávající dohled věnují těmto místům zvýšenou pozornost, do šaten a skříněk mají žáci přístup dle pravidel školního řádu.

3. Analýza situace

V předchozím školním roce jsme řešili především tyto typy rizikového chování (viz výkaz v systému SEPA): negativní vztahy v třídních kolektivech, mezi spolužáky, vulgární vyjadřování vůči spolužákům, pracovníkům školy a užívání tabáku (vapování).

Vedení školy vytvářelo vhodné podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování žáků a podporovalo i činnost školního poradenského pracoviště (ŠPP). V této praxi je třeba pokračovat a dále se věnovat bezpečnému klimatu ve škole a třídách. Úzká a systematická spolupráce školního poradenského pracoviště, metodika prevence, výchovných poradců, speciální pedagožky a třídních učitelů se jeví jako velmi efektivní. Jednotliví členové ŠPP se pravidelně setkávají, sdílejí aktuální informace a společně vyhodnocují vzniklé situace. Třídní učitelé průběžně zaznamenávali projevy rizikového chování ve svých třídách, a to jak na základě vlastního pozorování, tak z podnětů žáků a zákonných zástupců. Získaná data jsou následně systematicky zpracovávána školním poradenským pracovištěm, které je využívá k cílené intervenci, preventivním opatřením a plánování dalších kroků. Díky této spolupráci je možné včas identifikovat rizikové jevy, pružně na ně reagovat a poskytovat žákům odpovídající podporu.

Ze SWOT analýzy vzešel podnět k zařazení pobytových akcí (LVK, turistický kurz, pobytové poznávací akce v zahraničí), které vedou ke stmelování kolektivů a vzájemnému poznávání vrstevníků, dále potřeba většího zapojení zákonných zástupců do života školy (projektové dny, besedy) a podpora pedagogických pracovníků v jejich dalším rozvoji (DVPP).

4. Základní personální a číselné údaje o škole

Ředitelka školy	Mgr. Helena Lišková
Telefon	378 027 301
E-mail	liskovaha@zs14.plzen-edu.cz
Výchovná poradkyně pro 1. stupeň (člen ŠPP)	Ing. Mgr. Lenka Knoblochová
Telefon	378 027 309
E-mail	knoblochovale@zs14.plzen-edu.cz
Výchovná poradkyně pro 2. stupeň (člen ŠPP)	Mgr. Irena Šnebergerová
Telefon	378 027 310
E-mail	snebergerovair@zs14.plzen-edu.cz
Vyučující z 2. stupně (člen ŠPP)	Ing. Mgr. Jiřina Pešková
Telefon	378 027 310
E-mail	peskovaji@zs14.plzen-edu.cz
Školní metodička prevence (člen ŠPP)	Mgr. Jindřiška Skopová
Telefon	378 027 310
E-mail	skopovaji@zs14.plzen-edu.cz
Vyučující z 1. stupně (člen ŠPP)	Mgr. Kateřina Jungová
Telefon	378 027 332
E-mail	jungovaka@zs14.plzen-edu.cz
Speciální pedagog (vedoucí ŠPP)	Mgr. Zuzana Pecháčková
Telefon	378 027 315
E-mail	pechackovazu@zs14.plzen-edu.cz
Kariérový poradce	Mgr. Jakub Černý
Telefon	378 027 3
E-mail	cernyja@zs14.plzen-edu.cz
Počet žáků ve škole	634
Počet tříd na I. stupni / na II. stupni	15 / 11
Počet pedagogických pracovníků ve škole	60 (39 vyučujících, 13 asistentek, 8 vychovatelek)

5. Činnost školního poradenského pracoviště (ŠPP)

Poradenské služby ve škole poskytují výchovný a kariérový poradce, školní speciální pedagog a školní metodik prevence. Služby ŠPP ve škole jsou zaměřené zejména na poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření, prevenci školní neúspěšnosti, kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě pozdějšího profesního uplatnění, podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami, podporu vzdělávání žáků nadaných a

mimořádně nadaných, včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů, prevenci a řešení rizikového chování, včetně různých forem šikany a diskriminace, spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci, spolupráci školy se školskými poradenskými zařízeními při poskytování poradenských služeb.

Výchovný poradce

- poskytuje poradenství při studijních, výchovných, příp. i osobních obtížích,
- spolupracuje se zákonnými zástupci při řešení vzdělávacích a výchovných problémů,
- podporuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a odlišným mateřským jazykem,
- zabývá se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadanými (spolupráce na tvorbě individuálních plánů pro tyto žáky, evidence těchto žáků, atd.),
- zprostředkovává kontakt se školskými poradenskými zařízeními, příp. dalšími institucemi (OSPOD, Středisko výchovné péče, Policie ČR).

Karierový poradce

- nabízí konzultační činnost pro volbu povolání, dalšího studia na střední škole, informace o přijímacím řízení
- koordinuje aktivity k profesní orientaci žáka – zajišťuje skupinové návštěvy žáků školy v informačních poradenských střediscích Úřadu práce.

Speciální pedagog

- vyhledává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a v případě potřeby je zařazuje do speciálně pedagogické péče,
- diagnostikuje speciální vzdělávací potřeby žáka (shromažďuje, analyzuje a vyhodnocuje získané údaje),
- poskytuje individuální podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům s odlišným mateřským jazykem,
- podílí se na tvorbě a realizaci podpůrných opatření, průběžně vyhodnocuje jejich účinnost a případně realizuje úpravy navržených opatření,
- konzultuje s rodiči možnosti podpory a vhodné postupy při vzdělávání jejich dítěte;
- spolupracuje s učiteli a koordinuje práci asistentů pedagoga ve třídě,
- komunikuje s poradenskými zařízeními, příp. s dalšími odborníky a institucemi, a pomáhá při zajištění odborných vyšetření,
- poskytuje metodickou podporu pro pedagogické pracovníky školy,
- zajišťuje krátkodobou i dlouhodobou speciálně pedagogickou péči (ve skupině, individuálně)
- zajišťuje speciální pomůcky a didaktické materiály.

Školní metodik prevence

- koordinuje prevenci rizikového chování,
- připravuje preventivní programy a aktivity pro žáky,
- poskytuje podporu žákům i rodičům při řešení problémového chování,
- spolupracuje s učiteli, rodiči, vedením školy a odbornými institucemi,
- spolupracuje s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd,
- podílí se na vytváření bezpečného klimatu ve škole.

6. ŠVP a primární prevence

Formou besed, diskusí, referátů, samostatných prací a projektů, filmovými projekcemi, kooperativního učení, atp. se žáci seznamují s mechanismy vzniku a rozvoje závislostí, s riziky zdravotními i sociálními, s léčbou závislých apod. Učí se rozlišovat manipulaci a násilí a bránit se proti nim. S prevencí se žáci cíleně seznamují od 1. do 9. ročníku, a to především v těchto předmětech: Prvouka, Výchova ke zdraví, Občanská nauka, Přírodověda, Přírodopis, Český jazyk, Dějepis, Tělesná výchova, Chemie.

Příklady témat specifické prevence v hodinách dle Školního vzdělávacího programu (ŠVP):

Ročník	Předmět	Učivo
1.	Prvouka	Osobní bezpečí Návykové látky a zdraví Bezpečnost v dopravě
2.	Prvouka	Chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu Šikana Návykové látky
3.	Prvouka	Bezpečné chování v rizikovém prostředí Nebezpečné chování mezi účastníky silničního provozu
4.	Přírodověda	Nebezpečí komunikace – elektronická média
5.	Přírodověda	Odmítání návykových látek Šikana Týrání Závislost na hracích automatech a PC
6.	Výchova ke zdraví	Rizikové chování - alkoholismus - kouření aktivní i pasivní - nebezpečný internet - šikana a jiné násilí - sexuální zneužívání dětí Dopravní výchova - rizika dopravy - vztahy mezi účastníky silničního provozu - bezpečné chování v dopravě
6.	Pracovní činnosti	Rostliny jako drogy a jejich zneužívání
7.	Občanská výchova	Veřejný majetek a vandalismus Národnostní menšiny - rasismus, xenofobie, diskriminace, antisemitismus
8.	Občanská výchova	Člověk v sociálních vztazích - stres - konflikt
9.	Občanská výchova	Trestní odpovědnost a trestní stíhání mladistvých

9.	Výchova ke zdraví	Zneužívání návykových látek Lidská společnost a násilí Manipulace (vrstevníci, média, sekty) Sexualita a zákon
9.	Chemie	Návykové látky
9.	Dějepis	Fašismus, rasismus, extrémismus

6. Cíle preventivního programu

Dlouhodobé cíle jsou zaměřeny především na vytváření bezpečného a podporujícího školního prostředí – Podpora bezpečného klima ve škole:

- rozvoj sociálních kompetencí žáků i pedagogických pracovníků a posilování schopnosti řešit projevy rizikového chování,
- vytváření bezpečného školního klimatu s minimalizací šikany, kyberšikany, záškoláctví a dalších rizikových jevů,
- pravidelné sledování klimatu tříd a efektivní využívání kompetencí pedagogů,
- zvyšování povědomí o prevenci, spolupráce s rodinami a budování vztahu žáků ke škole.

Střednědobé cíle navazují na dlouhodobou strategii a směřují k jejímu praktickému uplatnění:

- využívání aktuálních metodických materiálů a průřezových témat školního vzdělávacího programu v oblasti prevence,
- aktivní zapojování zákonných zástupců do života školy, zejména prostřednictvím projektových dnů a besed.

Zákonní zástupci se na 1.stupni účastní Tripartit (schůzka učitel-žák-rodič) a to 2x ve školním roce na 1.stupni a 1x v září v 6.ročníku, účastní se Projektových dní na 1.stupni, besed a dalších akcí, např. Vánočních dílen, využívají konzultací s pedagogy a informaci z webu školy.

Krátkodobé cíle jsou zaměřeny na konkrétní opatření v rámci každodenního chodu školy:

- metodická a poradenská podpora pedagogů a včasná identifikace rizikového chování žáků,
- realizace preventivních programů a adaptačního kurzu pro žáky 6. ročníků,
- spolupráce s externími odborníky,
- podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména v oblasti vedení třídnických hodin.

7. Programy všeobecné prevence

Ročník	Program, časová dotace pro třídu (1= 45 min)	Poskytovatelé (instituce)	Termín
1, 2 a 3.r.	Třída plná pohody (2)	PPP Plzeňského kraje	říjen - leden
1.C a 2.r.	Bezpečné klima ve škole (6)	CAP pro školy Plzeň	září - prosinec
3.r.	Hravá etiketa s Krašovskou (2)	Krašovská Aktivity centrum	2.pololetí
1.C a 3.r.	Etické dílny (2)	Hope4kids, z.s.	listopad
4.A,C, 5.A	Etické dílny - Jak se stát dobrým kamarádem (2)	Hope4kids, z.s.	listopad
4.B, 5.C	Etické dílny - Jak zvládnout svoje emoce (2)	Hope4kids, z.s.	listopad
5.B	Etické dílny - Jak správně naložit se svými penězi (2)	Hope4kids, z.s.	listopad
2 a 6.r.	Hasík (2)	HZS	2.pololetí
6.r.	Šikana, kyberšikana a osobní hranice (1)	PČR	září - říjen
7.r.	Drogy, experimentování, rizika (1)	PČR	září - říjen
8.r.	Drogy a trestní odpovědnost (1)	PČR	září - říjen
9.r.	Trestní odpovědnost po 15.roku věku (1)	PČR	září - říjen

8. Prevence nespecifická

Dalšími aktivitami (tzv. nespecifickou prevencí) škola podporuje účinnost Preventivního programu:

- výchovou k odpovědnosti za zdraví své i zdraví ostatních – **Projektové dny, Sportovní dny**, program Škola podporující zdraví
- zájmem o problémy žáků (**schránka důvěry**),
- **adaptační kurz** pro žáky 6. ročníku (**Boží Dar**, 30.9. - 2.10.2026),
- projektem **Začínáme spolu** – adaptace žáků v prvním zářijovém týdnu nového školního roku,
- nabídkou odpoledních aktivit (viz web školy),
- využíváním kulturních akcí (divadel, kina, výchovných koncertů…),
- školami v přírodě, výlety, lyžařskými, turistickými a jinými pobytovými zájezdy,
- dále péčí o žáky se specifickými poruchami,
- péče o žáky ohrožené školní neúspěšností – **Doučování z matematiky** na 2.stupni,
- péčí o žáky nadané – **Duhové hodiny, účast v soutěžích**,
- **třídnickými hodinami** – minimálně 1x za měsíc,

- dodržováním školního řádu (důsledným postihováním rizikového chování).

9. Prevence a řešení šikany

Škola se obecně snaží podchytit rizikové chování žáků dle příslušné Metodiky MŠMT. Při prevenci a řešení šikany se řídí školní strategií pro prevenci a řešení šikany (viz web školy **Školní preventivní strategie prevence a řešení šikany – dokument pro školní veřejnost**). **+ vložit odkaz k dokumentu v pdf.**

10. Dotazníkové šetření a vyhodnocení programů všeobecné prevence

- pro žáky 4. – 9. ročníků (prosinec)
- pro pedagogické pracovníky (červen)

Na měsíc prosinec je plánována realizace dotazníkového šetření o bezpečném klimatu ve škole pro 4.- 9. ročníky. Ve spolupráci s třídními učiteli ostatními pedagogickými pracovníky bude provedeno vyhodnocení programů primární prevence v dotazníku na konci školního roku. Třídní učitelé pak budou sledovat vliv programu na chování žáků ve své třídě a toto zaznamenají do pravidelného měsíčního záznamu o třídě. Školní poradenské pracoviště provede vyhodnocení a navrhne změny pro následující školní rok.

11. Kontakty

PPP Plzeňského kraje	Oblastní metodik prevence - Plzeň-město Mgr. Eliška Kirchnerová	www.pepor-plzen.cz
Policie ČR		https://policie.gov.cz/virtualni-centrum-prevence
HZS Plzeňského kraje	Mgr. Lenka Basáková, *lenka.basakova@hzscr.cz* / tel. 950330179, 778403225	http://www.hasik.cz/info.html
Krašovská	Krašovská Aktivity centrum Krašovská 1696/30 323 00 Plzeň	https://www.krasovska.cz/vzdelavani/hrava-etiketa-s-krasovskou/
CAP pro dospívající	tel: 602 686 893 Plachého 6, 301 00 Plzeň	https://cap-plzen.cz/nase-sluzby/cap-pro-dospivajici
CAP pro školy	tel:731183394 proskoly@cap-plzen.cz Jiráskovo náměstí 31, 326 00 Plzeň	https://cap-plzen.cz/nase-sluzby/cap-pro-skoly
Linka bezpečí	tel 116 111	https://www.linkabezpeci.cz/ https://www.linkabezpeci.cz/pomoc
Duševní servis	Ordinarius z. s. Lidická 474/6 301 00 Plzeň	https://www.dusevniservis.cz/kontakt
Etické dílny	Hope4kids,z.s. Vinařská 20, Klobouky u Brna **tel.:** +420 773 316 212	https://www.etickedilny.cz/
e-bezpečí		https://www.e-bezpeci.cz/